

Landbrugsstyrelsen
euogerhverv@lbst.dk

cc. Henrik Ballegaard
henbal@lbst.dk

20. maj 2020

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning 2020

Dansk Skovforening takker for muligheden for at kommenteret på bekendtgørelsen om tilskud til privat skovrejsning 2020.

Skovrejsning er en af løsningerne til fremtidens grønne omstilling og kan medvirke til at reducere klimaforandringerne med en nedbringelse af CO₂ i atmosfæren. Skovrejsningen kan både være med til at opsuge CO₂ fra atmosfæren når skoven vokser og så kan udtyndingsprodukter substituere fossile kilder i varmforsyningen og til andre produkter. Senere kan de store træer indgå i byggeri og anden produktion, hvor træet anvendes over mange år og dermed opbevarer kulstoffet. Dette er derfor en ganske vigtig ordning til at øge skovarealet i Danmark.

Vi ser det som en positiv og samfundsmæssig god beslutning nu at åbne op for skovrejsning med klimaformål og dermed også åbne op for skovrejsning uden for delvandsoplandene med yderligere behov for kvælstofreduktion. Det fremsendte forslag har dog mere karakter af proforma, end en reel mulighed for at prioritere projekter med kulstofbinding. Kulstofbinding prioriteres kun med 5%, og først vil komme i spil, hvis der er pulje til overs når **samlige** områder med kvælstofbehov har fået tilsagn. Skove med klimapotentiale uden for delvandsoplande kommer med den foreslåede model ikke særlig langt i prioriteringen. I sidste ende afgøres prioriteringen af prioriteringskriterie 5, som ikke inddrager kulstofbinding. Mere om det under kommentarer til bilag 6.

Mange nåletræarter er gode til at opsuge CO₂ hurtigt, og er en vigtig del af de kommende skovrejsninger med fokus på klima. Nåletræskulturer modtager kun halvt tilskud i forhold til løv. Det skævvrider incitamentet for at rejse skove med særligt klimapotentiale.

Vi ønsker at påpege, at ansøgningsfristen ligger upraktisk, og vi ønsker en udsættelse til ultimo september som beskrevet under §5.

Der indføres flere større ændringer i forhold til den tidligere ordning, herunder fx krav om kerneareal. Det er problematisk, når vi først modtager bekendtgørelse og vejledning med mindre

end 3 måneder til ansøgningsfristen, der i forvejen reelt er kortere, da skovrejsningsprojektet skal være planlagt inden det kan sendes i høring hos kommuner og museer. Det er ikke muligt at nå at forbedre så mange projekter, hvorfor en stor del af projekterne er blevet planlagt ved at skele til den gamle vejledning.

Vi ønsker muligheden for at anvende pesticider i en årrække efter etableringen genindført. For at sikre en god kulturstart og en efterfølgende sund bevoksning kan det på visse arealer give god mening at anvende pesticider op til plantning og til den efterfølgende renholdelse.

Skovrådet, som vi også er en del af, har senest [udgivet en række anbefalinger til skovrejsning](#), der kort kan opsummeres til:

- At der skal fokuseres på de samlede klimaeffekter, hvorfor ordningen skal favorisere anvendelsen af de træarter, der har en høj vedmasseproduktion og samtidig en høj substitutionseffekt
- Der bør i tilskudsordningen kompenseres for planlægning, etablering, kulturpleje og kompensation for manglende landbrugsindtægter
- Der bør gives mulighed for at konvertere juletræskulturer på landbrugsjord til produktionsskov
- Der bør gives tilskud til certificering og præmie for opnåelse af klimaeffekt på længere sigt.
- Der er behov for en revurdering og revidering af de kommunalt udpegede skovrejsningsområder
- Kravet om at alle kommunale tilladelser og udtalelser fra museum er indhentet før ansøgningstidspunkter skal fjernes
- Der bør overlades størst mulig handlefrihed til lodsejeren
- Den skattemæssige behandling af skovrejsning skal ændres, så der tages hensyn til at skovrejsning er en erhvervsaktivitet. Der bør ligeledes gives mulighed for skattemæssigt fradrag for anlægsomkostningerne
- Der skal være sikkerhed for økonomien i tilskudsordningen både i form af indkomstkompensation og rettidig udbetaling af tilskudsmidlerne
- Der skal skabes bedre rammer for nationale finansiering af kommunal skovrejsning
- Skovrådet bør i højere grad inddrages i tilrettelæggelsen af de overordnede principper for den offentlige skovrejsning

Tekstnære kommentarer

§3 1)

I 2016, da ordningen blev ændret til at være vandrammedirektivimplementerende, blev muligheden for at anvende pesticider i forbindelse med kulturetableringen fjernet. Vi ønsker, at det igen bliver muligt at anvende pesticider i kulturfasen, særligt nu hvor også områder uden for delvandoplandene kan modtage tilskud. Vi har stadig svært ved at se, hvorfor brug af pesticider er problematisk i forhold til ordningens formål. Brug af pesticider kan være med til at sikre en god kulturstart og dermed en robust skov. På de næringsrige jorde er det helt essentielt at kunne renholde kulturerne for at sikre etableringen. Siden dybdepløjning er gjort uattraktivt (prioritering) i ordningen, vil det være ønskeligt at have mulighed for en nedsprøjtning inden kulturetablering og

til renholdelse i en periode efter plantning, for at sikre en god kulturstart og gode vækstbetingelser for den nye skov. I bilag 2 åbnes muligheden for sprøjtning frem til den 1. september i dyrkningsåret forud for skovrejsningen, men da tilsagnet foreligger senere på året, kan det være svært at planlægge efter. Endvidere sker en stor del af tilplantningen i foråret.

§3 stk2

Vi finder det ærgerligt, at dybdepløjning reelt ikke er en mulighed grundet prioriteringsmåden.

§3 stk 3

Den nuværende formulering kan umiddelbart hindre hegning af arealer med naturlig tilgroning, hvilket der er krav om jfr. Bilag 2.

§4 stk 3 4)

Der findes landbrugsarealer, som har været bevokset med juletræer eller energiafgrøder, og som derfor ikke betragtes som skov og ikke er fredskov jf. §1, stk. 2. Det fremgår ikke klart af bekendtgørelsen, at ansøger starter på "bar mark". Kan ansøger benytte en afgrøde som juletræer eller energiafgrøde som en forkultur og få etableringstilskud/anlægge ekstensiv kultur og tilskud til hegn når man indplanter sarte træarter fx bøg, ædelgran, douglas? Ud fra en forstfaglig begrundelse vil det give god mening at bruge nordmannsgran eller poppel som forkultur,- og således bygge videre på det begyndende skovklima. Disse arealer har allerede kulstofmotoren tændt. Ved tilskud pålægges arealet fredskovspligt, og der vil hurtigere indfinde sig en robust skov med minimal forstyrrelse af jordbunden og godt styr på ukrudtet. På den måde kan eksisterende juletræsarealer på landbrugsjord let konverteres til robust og varieret skov, der binder CO2 fra dag 1.

§5

Ansøgningsperioden er kort og ligger over sommerferien, hvilket gør det svært at nå, når ejer stadig skal indhente høringsvar fra kommune og museum inden ansøgningen kan sendes ind. Det giver urimelig kort tid til forberedelse, og vil betyde at flere vil blive afholdt fra at søge.

Vi foreslår derfor en udsættelse af ansøgningsfristen til ultimo september. Både bekendtgørelse og vejledning er igen sent ude. Tilskudsansøger har kun en kort periode til at udfærdige ansøgning, som samtidig ligger i ferieperioden, hvor offentlige myndigheder ikke er oppe på fuld kraft.

Dokumentation for, at der er indsendt ansøgning om tilladelse eller dispensation inden udløbet af ansøgningsperioden burde være tilstrækkeligt, og er nødvendigt, hvis ansøgningsfristen bibeholdes.

Det ønskes, at ansøgningsperioden på sigt kommer til at strække sig over en længere periode, eller at bekendtgørelse og vejledning kommer til at ligge klar tidligere. Det vil være optimalt at kende kravene gerne ½ år før ansøgningsfristen.

§5 b)

Der er krav om at indsende tilplantningsplan med ansøgningen. Afhængig af det på plantningstidspunktet tilgængelige plantemateriale, sker er ofte ændringer. Det bør udspecificeres, at der blot skal indsendes en skitse af plantningen med hovedtræart og bryn. Det bør specificeres, at det kun er hvis hovedtræarten ændres, at der skal sendes en ændringsansøgning.

§5 stk. 4 8)

Det burde ikke være nødvendigt at vise matrikulære grænser, matrikelnummer og ejerlav på fredskovsrids, når der også er indtegnet i IMK. Kortet bliver nemt bare gnidret.

§6 1)

Tæller naturlig tilgroning med i minimumsarealet for projektarealet?

§6 stk. 2

Her skal det udspecificeres, at der er tale om levende planter på tilplantningstidspunktet. Sætningen fra sidste år kunne bruges modificeret til: "Ved anlæg af bevoksningerne skal der plantes mindst de herunder angivne antal levende træplanter per ha.

Plantetal ønskes reduceret til 3500 planter/ha for løvtræ og 2400 planter/ha for nåletræ. Årsagen er, at der er kraftigt stigende plantepriser, og da vi kan forstå, at det ikke er muligt at justere størrelsen på beløbet vil en nedsættelse af plantetalskravet kunne kompensere. Det er muligt at få en fornuftig bevoksning med det nedsatte plantetal. Skovejeren vil for egen regning kunne øge til de 4000 som umiddelbart er det mest optimale. Plantetallet i ordningen kan justeres op igen, når det er muligt at øge tilskuddets størrelse.

Er det muligt at inddrage et eksisterende læhegn som del af skovbrynet (uden tilskud) og dermed regnes som en del af de krævede 10/20 meter?

Er det muligt at modtage grundtilskud til arealer med naturlig tilgroning? Må naturlig tilgroning placeres uden for skovbrynet?

§6 stk. 6

Der er krav om at arealet har været i erhvervsmæssig landbrugsdrift. Det er ikke helt klart hvad definitionen dækker over. Vi formoder, det handler om at arealet har været enten dyrket, slået,

græsset eller været i en miljøordning, og at det stadig ikke er afhængig af at være indplaceret i markblokke.

§9

Det er på sin vis positivt, at det nu er muligt at påbegynde projektet så snart ansøger har modtaget et tilsagn, så det ikke er nødvendig at afvente skovlovsafgørelse og klagefristen på denne. Det havde været en hjælp i år med den meget forsinkede sagsbehandling. Det er dog vigtigt, at det ikke bliver en sovepude for Landbrugsstyrelsen, for ansøger tager et økonomisk risiko ved at gå i gang før alle afgørelser er endelige. Vi vil derfor påpege, at det er yderst vigtigt at få behandlet sagerne i god tid og gerne inden årets afslutning, så der er tid til at bestille planter m.m. Det er heller ikke sikkert, at der er midler i puljen til alle, hvorfor det er endnu mere vigtigt med en tidlig afgørelse.

§10 4)

Det bør her udspecificeres, at LBST sender ansøgning videre til MST i forhold til skovlovsbehandling af fredskovspålæggelsen.

§11 2)

Ejer er forpligtet til at gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet herunder det anførte areal, hegnslængde og placering. Det kan være svært at ramme den præcise indtegning fra ansøgningskemaet samt areal og hegnslængde. Vi har tidligere påtalt, at der bør være mulighed for en vis forskydning af areal ud over det indtegnede, og dermed lave mindre justeringer under plantningen. Areal og hegnslængde kan selvfølgelig ikke opskrives i forhold til tilsagnet. Det samme gør sig gældende i ansøgningsprocessen, hvor der kan være behov for at rette arealer til undervejs, ud over de først indtegnede arealer, inden det endelige tilsagn. Opnås denne fleksibilitet ikke (altså muligheden for at flytte lidt uden for den først indtegnede linje), er der risiko for, at der kommer en uforholdsmæssig overansøgning på de enkelte projekter, hvorved tilskudsmidlerne ikke kommer i anvendelse.

§11 7)

Det bør indføres, at der kun er tale om fysiske bilag, der ikke allerede fremgår i ansøgningssystemet. Fx findes tilsagnsbrev og udbetalingsanmodning i Landbrugsstyrelsens eget system.

§11 8)

Vi formoder, at det stadig er gældende, at kommer der planteafgang fx en tørke, og en del af planterne dør, er der ikke krav om efterbedring, idet det er et etableringstilskud, og planterne var levende fra starten.

§11 9)

Hvis investeringerne skal være nye må det betyde, at der kan anvendes genbrugshegn hvis det er købt af naboen, men blot ikke bruge eget genbrugshegn? Det er uhensigtsmæssigt. Det bør i stedet være et krav, at hegnet er opsat/etableret i forbindelse med det tilskudsberettigede projekt, og selvfølgelig opfylder formålet gennem kulturperioden.

§12

Der er en uforholdsmæssig stor forskel på satserne for løv og nål, som favoriserer løvskov. Hvis klimamålet er dybment, bør forskellen ikke være så stor. Som vi har forstået det, er det ikke muligt at ændre på støttesatsen, men det bør tages med til overvejelserne i kommende runder.

§13 stk. 6

Hvis et areal på 5 ha tilplantes med skov og den ene hektar er nål, er der behov for en god fleksibilitet mht placeringen af nåletræsarealet. Det kan være svært at indtegne præcise arealer allerede i ansøgningen. Som vi læser § 13 er det et krav med en præcis indtegnings af bevoksningsgrænserne. I praksis er det aldrig muligt at ramme præcist. Hvis det skal gøres kræver det at alle bevoksninger afsættes med GPS, og det er ikke operationelt. Der opfordres derfor til fleksibilitet. Specielt nu da andelen af nåletræsbevoksninger ønskes øget med klimamålsætningen.

§15

Det bør vel ikke kræve en tilladelse fra Landbrugsstyrelsen at overdrage tilsagn til ny ejer. Det burde være nok med en orientering om ændrede ejerforhold og dermed overdragelse af tilsagn. Det må samtidig betyde, at der ikke er krav om at overtage tilsagn og dermed opretholde betingelserne (så det blot er skovloven, der skal overholdes)?

§15 stk.3

Det kan erfaringsmæssigt være svært at nå at indsende dokumentation om ejerskifte inden for 3 måneder efter overtagelse. Fristen bør være at overdragelse af tilsagn skal være gennemført inden indberetning.

§16

Opdateret skovkort og tilplantningsplan bør kun skulle indsendes, hvis der er lavet større ændringer. Mindre justeringer i plantevalg inden for ordningens rammer bør ikke kræve en genindsendelse.

§16 stk 4

Det bør være muligt at loade GIS-fil med fredskovsgrænse op via tast-selv.

§22

Vi formoder, at definitionen på opretholdt dækkes ind af fredskovspligt på arealet, og dermed blot overholdelse af skovloven. Mener I, at det kræver mere end det, skal det specificeres.

§23

Det bør være muligt at komme i telefonisk kontakt med Landbrugsstyrelsen.

Generelt

Hvilke regler gælder i forhold til at modtage grundbetaling? Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, men kan være en meget væsentlig forudsætning for ejere for at søge. Vi har hørt rygter om, at der vil blive forskel på om skoven rejses i et delvandsopland eller udenfor. Er der noget i det?

Bilag 1

Kommer først i høring senere, så ingen kommentarer her ud over at det er ønskeligt med et overskueligt kort/data på kort.

Bilag 2

Skovens opbygning og arrondering

Det bør være en mulighed og ikke et krav, at der skal hegnes om arealer med naturlig tilgroning, såfremt projekter som helhed allerede er heget.

Der bør ikke stilles krav om at mellemliggende arealer skal pålægges fredskovspligt, hvis det tilplantede arealer er over 0,5 ha, hvilket skovloven normalt opererer med.

Der er krav om en kerne på 50x50m. Det er ikke tydeligt om denne kerne er inklusiv eller eksklusiv kravet til skovbryn. Vi anbefaler, at der ventes med at indføre nye krav af denne karakter til næste runde på grund af det sene tidspunkt bekendtgørelse og vejledning bliver tilgængelig. Der er allerede planlagt projekter, hvor der er skelet til den gamle vejledning, for overhovedet at have en chance for at nå at indsende ansøgningerne.

Hvad er definitionen på en mindre vej?

Nabohensyn

Der henvises til afstand til bygning. Dette bør specificeres til beboelse, så der ikke er tvivl om at fx stalde og haller udløser et afstandskrav. Gælder kravet andet end beboede bygninger bør det vente til næste år, da der allerede er planlagt projekter baseret på tidligere års vejledning.

Der bør åbnes mulighed for at dispensere for afstandskrav, hvis nabo imødekommer det.

Der kunne ligeledes sættes en maksimal grænse for afstand fra hus på eksempelvis 50 meter, da det i nogle tilfælde kan være svært at erkende hvor langt den egentlige have går. Så kravet er mindst 30 meters afstand til have, dog maksimalt 50 meter fra bygning.

Træartsvalg

Der ønskes en klar udmelding i forhold til anvendelse af frugttræer, valnød og lignende træer som hovedtræart. Ligeledes bør det være muligt at anvende op til 10% normannsgran og nobilis som indblanding.

Ydre løvskovbryn

Der bør åbnes op for at kunne indplante enkelte nåltræer ud over 1 træ per 30 meter og kun hvor det er egnstypisk. Det støtter op om klimamålet.

"Andelen af buske, små træer og ammetræer i skovbryn må maksimalt udgøre 60 % af det samlede antal planter i skovbrynet. Dog må andelen af ammetræer maksimalt udgøre 30 %"

Formulering er svær at administrere i praksis og bør udgås. Arealet er alligevel pålagt fredskovspligt og der skal sikres højstammet skov. Det må være en forstfaglig vurdering, der bestemmer andelen og fordelingen af buske i skovbrynet.

Løvskov

Vi vil gerne anfægte formuleringen;

"Der kan i en løvtræbevoksning indgå en andel på op til 40 % af små træer, buske og/eller ammetræer, som ikke forventes at skulle indgå i det fremtidige kronetag. Dog må andelen af ammetræer maksimalt udgøre 30 %."

Der er ikke grund til at sondre mellem hvad der er ammetræer og småtræer. Det giver problemer ved kontrol og den praktiske opgørelse af træartsfordelingen. Er lærk fx et ammetræ eller kan den indgå i kronetaget som indblanding? – I en fugtig lavning vil rødél være den optimale træart som hovedtræ, selv om den mange steder bruges som ammetræ.

Anlæg og pleje uden anvendelse af pesticider

Forbuddet om anvendelse af pesticider bør først træde i kraft fra udnyttelsen af tilsagnet ikke fra det er modtaget.

Lodsejer har kun til den 1. september for at nedsprøjte marken, hvor ejer endnu ikke har tilsagnet. Det kan give unødige nedsprøjtninger, hvis der alligevel ikke opnås tilsagn.

Kulturhegn

Der kan være behov for at opdele kulturer under 5 ha i mere end en hegning, hvorfor der bør åbnes for den mulighed efter en faglig vurdering fra konsulenten.

Det er ligeledes problematisk at stille krav om at en hegning maksimalt må være 5 ha – det bør være en mulighed men ikke et krav. Der bør igen anvendes en faglig betragtning fra konsulenten.

Der kan være behov for en hegnslinje, der er større end 1,5 meter fra yderste række, så det er muligt at rense kulturen eller lave en fornuftig hegning m.m. Der bør åbnes for at hegnet kan placeres længere end 1,5 meter fra rodhals, så det er muligt at rense rationelt maskinelt.

Laves der en opdeling af skovrejsningsprojektet i flere hegninger bliver der behov for dobbeltspor på hver side for at kunne vende maskinerne ved den mekaniske vedligeholdelse. Det giver et dobbeltspor, som bør accepteres som en del af skovrejsningsarealet.

Andet

Der mangler en beskrivelse af kravene til ekstensiv skov. Vi forventer, at det bliver tilladt at plante træerne i grupper, som det også var tilfældet, da der tidligere var mulighed for ekstensiv drift i ordningen.

Bilag 6

Som vi læser dette skema er prioriteringskriterie 1-4 næsten kun med for syns skyld. Det maksimale pointtal i disse kategorier er 4. Dertil lægges point fra kriterie 5 som har langt større værdier. Kriterie 5 er grundlæggende en gentagelse af kriterie 1 (55%) blot med og uden dybdegående jordbearbejdning, så delvandsoplandet tæller positivt 2 gange. Det er en meget sikker måde at prioritere kvælstofreduktion højt. Det er svært at se at kulstofbinding reelt prioriteres ud over, at der åbnes for nogle områder uden for delvandoplande, hvis der nu ikke er ansøgere nok indenfor. Med det behov for klimaløsninger vi står over for finder vi, at det er en utilstrækkelig prioritering af klimaindsatsen og opfordrer på det kraftigste at prioriteringen ændres så kulstofbinding reelt prioriteres.

Det bør være helt tydeligt og let tilgængeligt, hvilke delvandsområder der er udgået, eller hvor der kun er plads til ganske få yderligere skovrejsningsprojekter. Det er ønskværdigt om delvandoplande - hvor der er fastsat et indsatsbehov for nedbringelse af kvælstofbelastningen til kystvande, og hvor skovrejsning er angivet som en indsats – bliver gengivet på et kort, der kan tilgås uden login.

Det ønskes nævnt hvor stor en kvælstofsreduktionspulje, der er tilbage i de enkelte delvandoplande, så det er muligt at vurdere sandsynligheden for ikke at modtage afslag med begrundelse i opbrugt kvote.

Ovenstående høringssvar er indsendt af Dansk Skovforening. Der er indhentet meget nyttige bidrag fra en række konsulenter og praktikere.

Skovdyrkerne og HedeDanmark støtter op om svaret.

Med venlig hilsen

Ditte Galsgård
Dansk Skovforening